

АКТУАЛЬНІСТЬ МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

В складних економічних та соціальних умовах, що склалися в Україні останнім часом, в силу введення карантину, який в свою чергу пов'язаний із здоров'ям всіх громадян та окремо кожного, привертає увагу ринок медичного страхування. Нажаль, не всі дбають про здоров'я та задумовуються про наслідки захворювань, коли все гаразд. Добровільне медичне страхування є гарною мотивацією для працівників та фізичних осіб [1], але більшість громадян України все одно не страхуються.

Саме останні події, що відбуваються, в найближчі 1-3 роки можуть трансформувати погляди українців на те, що медична страховка має стати *musthave*-послугою не тільки для великих проєвропейських компаній, але і для більшості українських роботодавців, зацікавлених у розвитку та залученні співробітників та громадян, що переглянуть своє ставлення до безпеки та стану свого імунітету та здоров'я в цілому.

Перша і головна причина жахлива, але проста: медицина України неготова боротися та реагувати на наслідки коронавірусу COVID-19 в силу відсутності медичних засобів та інструментів боротьби.

Друга: масовий відтік робочої сили з України і, як наслідок, зростання конкуренції за кваліфікований персонал змушує компанії шукати нові інструменти боротьби за лояльність працівників. Фактично для роботодавців – це гра вдовгу, що актуальна для тих, хто пережив кризу останніх років і планує зміцнити свої позиції на ринку.

Третя причина, що може призвести до зростання попиту – позитивний приклад компаній, чий досвід і практики показують позитивні результати.

Один з найгучніших контрактів на ринку ДМС у 2018-му – страхування 26 000 співробітників компанії «Нова пошта» в СК «УНІКА». Масштаб угоди можна порівняти із зобов'язаннями з медичного обслуговування цілого міста, такого як Берегово на Закарпатті.

І, нарешті, четвертий чинник зростання ДМС – медреформа, що почалася в країні і яку активно обговорюють в соціальних мережах та ЗМІ. Оцінити її безпосередній вплив на показники зростання ринку складно, але страховики визнають: в очікуванні змін роботодавці набагато більше цікавляться питаннями, пов'язаними з оплатою лікування для співробітників, і все більше співробітників отримує страховий поліс від свого роботодавця. За підсумками 2019 року акумульовано страхових премій з ДМС в обсягах, що на 60%

ФІНАНСОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗРУШЕНЬ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

більше за торішні показники. Кількість застрахованих за цей же час зросла на 72%, і це колективи найрізноманітніших компаній за масштабом і сферою діяльності.

Експерти страхових компаній також не виключають, що у 2020-му є можливим активніший розвиток роздрібного ринку ДМС, страхування для індивідуальних клієнтів – сьогодні таку послугу надають не більше п'яти компаній на ринку медичного страхування. Але ось цінова політика і умови страхового захисту для цієї категорії клієнтів, як і для невеликих колективів, істотно відрізняться. Хоча і для великих клієнтів у 2020-му ціна послуг ДМС може змінитися.

Говорити про єдині підходи і усталені ціни на корпоративне медичне страхування в Україні не можна – занадто багато чинників, які впливають на підсумковий прайс. Передусім ціна залежить від пакету медичних послуг, який включений до страхового полісу.

Вцілому, ринок страхових послуг є другим за рівнем капіталізації серед інших небанківських фінансових ринків. Загальна кількість страхових компаній станом на 30.09.2019 становила 234, у тому числі СК «life» – 23 компанії, СК «non-life» – 211 компаній, (станом на 30.09.2018 – 285 компаній, у тому числі СК «life» – 31 компанія, СК «non-life» – 254 компанії). Кількість страхових компаній має тенденцію до зменшення, так за 9 місяців 2019 року порівняно з аналогічним періодом 2018 року, кількість компаній зменшилася на 51 СК. Страхові премії за видами страхування за 9 місяців 2018–2019 рр. (обсяги, структура та темпи приросту) наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Кількість страхових компаній в Україні [2]

Кількість страхових компаній	Станом на 31.12.2017	Станом на 31.12.2018	Станом на 30.09.2018	Станом на 30.09.2019
Загальна кількість	294	281	285	234
в т.ч. СК «non-Life»	261	251	254	211
в т.ч. СК «Life»	33	30	31	23

Концентрація страхового ринку за надходженнями валових страхових премій станом на 30.09.2019 представлена в таблиці 2.

Таблиця 2

Концентрація страхового ринку України [2]

Перші (Тор)	страхування «Life»		страхування «non-Life»		
	Надходження премій (млн. грн)	Частка на ринку, %	Надходження премій (млн. грн)	Частка на ринку, %	Кількість СК, які більше 50% страхових премій отримали від перестраховальників
Тор 3	1933,3	58,7	5696,0	15,3	1
Тор 10	3186,2	96,7	14410,2	38,7	3
Тор 20	3293,7	100,0	22319,2	59,9	6
Тор 50	x	x	32792,1	88,0	13
Тор 100	x	x	36565,8	98,1	13
Тор 150	x	x	37181,6	99,8	17
Всього по ринку	3293,7	100,0	37268,2	100,0	20

ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ ПОКРАЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ

Отже, незважаючи на значну кількість компаній, фактично на страховому ринку основну частку валових страхових премій – 98,1% – акумулюють 100 СК «non-Life» (47,4% всіх СК «non-Life») та 96,7% – 10 СК «Life» (43,5% всіх СК «Life»).

Отже, проведене нами дослідження є свідченням того, що ринок страхових послуг є вагомим інструментом в економіці нашої країни, що дозволяє акумулювати фінансовий ресурс, якого нам так не вистачає.

Підсумовуючи вищевказане, хочеться відмітити, що ринок медичного страхування є перспективним напрямком акумулювання значного фінансового ресурсу, якого так не вистачає в сучасних умовах. Це дало б змогу мати необхідні ресурси для розвитку медичної інфраструктури.

Одним із важливих напрямів реформування сфери охорони здоров'я є запровадження системи обов'язкового медичного страхування. Проте сьогодні ця сфера охорони здоров'я так і залишається законодавчо не врегульованою [3].

Отже, майбутнє України насамперед залежить від її громадян, здорових громадян. У прагненні стати європейською державою нам потрібно забезпечити гідний рівень життя людини, що сьогодні не вдається. За кількістю смертей від раку Україна посідає друге місце (після Росії) в Європі.

Можна резюмувати таке:

1. Мета обов'язкового медичного страхування – домогтися кращої якості надання медичних послуг, запобігти захворюванням щоб мати ресурси реагувати на такі непередбачувані обставини, які склалися у нас сьогодні в Україні.

2. Причинами доцільності впровадження обов'язкового медичного страхування є комплексне лікування, забезпечення медикаментів; контроль якості лікування, відповідний рівень підготовки лікарів.

3. Законотворці повинні розширити та доповнити законопроекти щодо медичного страхування, а також чітко визначити процедуру його застосування, винести єдиний проект на розгляд Верхової Ради України.

4. Потрібно розробити механізми роботи медичного страхування в державних і приватних медичних закладах.

5. Законодавством має бути передбачена й закріплена на нормативному рівні присутність відповідних спеціалістів та органів контролю, також створення Єдиного державного банку медичного страхування.

6. Особливої уваги потребує узгодженість упровадження обов'язкового медичного страхування з українськими реаліями.

Література:

1. Хмельницький С. И. Медицинская реформа в Украине. URL: http://hospital_sem@mail.ru (дата звернення: 01.02.2019).
2. Рейтинг страхових компаній України. – Режим доступу: <https://forinsurer.com/stat>.
3. Говорушко Т. А. Страхові послуги: навч. посіб. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 400 с.
4. Зінькова І. Впровадження обов'язкового медичного страхування в Україні. Науковий блог НУ «Острозька академія». URL: <https://naub.oa.edu.ua> (дата звернення: 01.02.2019).
5. Медичне страхування 2020. URL: <https://ukr.segodnya.ua/ukraine/s-kazhdogoro-400-grn-v-mesyac-v-ukraine-predlagayut-vvestimedicinskoe-strahovanie-1182586.html> (дата звернення: 01.02.2019).

УДК 368.1

**В. П. БРАТЮК,
В. В. КОПЧА**

Мукачівський державний університет

АНАЛІЗ ДИНАМІКИ РИНКУ МАЙНОВОГО СТРАХУВАННЯ

Страхування майна належить до найдавніших і традиційно розвинутих видів страхування. Володіння майном означає наявність певного блага для громадян. Разом з цим, будь-яке майнове благо може містити в собі певні елементи ризику. Тому враховуючи увесь спектр ризиків природного, техногенного, соціального, екологічного та іншого характеру, необхідно констатувати про реальну потребу у страховому захисті майна громадян щодо мінімізації зазначених ризиків.

Майнове страхування виступає важливим механізмом захисту майнових інтересів як суб'єктів підприємницької діяльності, так і населення країни в цілому від нещасних випадків, тобто страхових ризиків.

Необхідність страхування майна для економіки полягає у тому, що воно виконує дві важливі функції: заощадження, оскільки звільняє бюджет від видатків на відшкодування збитків, які настали у результаті страхових випадків і акумулятивну – виступає одним із найстабільніших джерел довгострокових інвестицій [6].

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>